

Klasa: 004-01/11-01/07

Urbroj: 5030109-11-1

Zagreb, 14. travnja 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, te mr. sc. Zorana Pičuljana i Tatijanu Vučetić, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIMJENI
STATUTA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I PROGONU ZA KAZNENA
DJELA PROTIV MEĐUNARODNOG RATNOG I HUMANITARNOG PRAVA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIMJENI STATUTA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I PROGONU ZA KAZNENA DJELA PROTIV MEĐUNARODNOG RATNOG I HUMANITARNOG PRAVA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava donesen je 2003. godine. Razlozi za ovu izmjenu i dopunu ovog Zakona proizlaze iz potrebe ispunjavanja mjerila za zatvaranje Poglavlja 23. Pravosuđe i temeljna prava no također i iz potrebe usklađivanja ovog Zakona s postojećim zakonima Republike Hrvatske.

Naime, Zakon o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava se u odredbi članka 16. u pogledu primjene pojedinih procesnih odredbi poziva na Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, br. 88/2001 i 12/2002). Kako je Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ukinut Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, br. 76/2009 i 116/2010) time se pojavila potreba usklađivanja s postojećim zakonskim stanjem.

Također, na tehničkim konzultacijama s Europskom Komisijom u vezi Poglavlja 23. održanima 29. i 30. ožujka 2011. godine preporučeno je da se ovi predmetni vode isključivo pred 4 specijalizirana županijska suda (Osijek, Rijeka, Split i Zagreb) što do sada nije bio slučaj.

Druga preporuka dana je vezano uz mogućnost korištenja dokaza međunarodnih kaznenih sudova pred domaćim sudovima. Naime, u postojećem Zakonskom rješenju, korištenje dokaza bilo je predviđeno u članku koji je regulirao preuzimanje postupka od Međunarodnog kaznenog suda. U praksi se međutim problem korištenja dokaza pojavio samo u vezi postupaka i dokaza ustupljenih od Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), pa je u tom smislu Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo stajalište da se dokazi mogu koristiti isključivo ako se radi o preuzetom postupku. Budući da Međunarodni kazneni sud ima komplementarnu nadležnost u odnosu na domaće pravosuđe, uklanjanjem terminologije o preuzimanju postupaka zaobilazi se zapreka za korištenje dokaza, ali se istovremeno u za Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju relevantnom članku 49. izmjenom teksta postiže primjenjivost ove odredbe i u slučaju preuzimanja postupka.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), jer postoje osobito opravdani državni razlozi s obzirom na činjenicu da je predložena izmjena jedan od uvjeta za zatvaranje pregovora u poglavlju 23. Pravosuđe i temeljna prava.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIMJENI STATUTA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I
PROGONU ZA KAZNENA DJELA PROTIV MEĐUNARODNOG
RATNOG I HUMANITARNOG PRAVA**

Članak 1.

U Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava (Narodne novine, broj 175/2003) članak 12. mijenja se i glasi:

„Za vođenje kaznenih postupka za kaznena djela navedena u članku 1. ovog Zakona nadležni su županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu.“

Članak 2.

Članak 14. mijenja se i glasi:

„(1) Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske uz prethodno mišljenje kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske imenuje jednog od svojih zamjenika na dužnost Državnog odvjetnika za progon kaznenih djela iz članka 1. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: Državni odvjetnik za progon ratnih zločina) na vrijeme od četiri godine.

(2) Državni odvjetnik za progon ratnih zločina koordinira i usmjerava kazneni progon počinitelja te rad nadležnih državnih odvjetnika i odjela nadležnog za ratne zločine Ministarstva unutarnjih poslova.

(3) Ako nije imenovan Državni odvjetnik za progon ratnih zločina poslove iz stavka 2. ovog članka obavlja Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske.

(4) Državni odvjetnik za progon ratnih zločina može u svakom slučaju za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona sam poduzeti sve potrebne radnje koje poduzima državni odvjetnik prema Zakonu o kaznenom postupku.

(5) Nadležni državni odvjetnik usmjerava rad redarstvenih vlasti koje rade na predmetima koji prema ovom Zakonu spadaju u njegovu nadležnost.“

Članak 3.

Članak 16. mijenja se i glasi:

„U otkrivanju i kaznenom progonu za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona na odgovarajući će se način primijeniti odredbe Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, broj 76/2009 i 116/2010) i to članci 36. – 47. u odnosu na ispitivanje sudionika kaznenog djela koji se ispituje kao svjedok.“

Članak 4.

Iza članka 16. dodaju se članci 16.a i 16.b koji glase:

„Članak 16.a

Ukoliko za to postoje osobito važni razlozi, Glavni državni odvjetnik može na rad u državna odvjetništva nadležna za sudove iz članka 12. ovog Zakona uputiti državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika za rad na određenom predmetu ili na određeno vrijeme, ali ne duže od godinu dana.

Članak 16.b

Sveukupni rok trajanja istražnog zatvora za kaznena djela iz članka 1. ovog Zakona do podizanja optužnice može iznositi dvanaest mjeseci.“.

Članak 5.

Podnaslov iznad članka 28. i članak 28. mijenjaju se i glase:

„KORIŠTENJE DOKAZA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA

Članak 28.

- (1) Postupci za kaznena djela iz članka 1. ovog Zakona u Republici Hrvatskoj provode se uz primjenu domaćega kaznenoga materijalnog i postupnog prava.
- (2) Iznimno, državni odvjetnik na temelju dokaza pribavljenih od Međunarodnoga kaznenog suda može pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj podići optužnicu bez provođenja istrage.
- (3) Dokazi koje su prikupila tijela Međunarodnoga kaznenog suda mogu se koristiti u kaznenom postupku u Republici Hrvatskoj pod uvjetima da su ti dokazi izvedeni na način predviđen Statutom i Pravilima o postupku i dokazima Međunarodnoga kaznenog suda i da se mogu koristiti pred tim Sudom. Postojanje ili nepostojanje činjenica koje se dokazuju tim dokazima hrvatski sud cijeni prema odredbama Zakona o kaznenom postupku.
- (4) Predstavnicima Međunarodnoga kaznenog suda omogućit će se nazočnost postupku u svim njegovim stadijima te će im se pružiti svaka potrebna obavijest o tijeku postupka.“.

Članak 6.

Odredba članka o korištenju dokaza Međunarodnog kaznenog suda primjenjuje se na odgovarajući način i u slučaju ustupanja kaznenog progona ili dokaza od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.

Članak 7.

- (1) Kaznene postupke pokrenute prije stupanja na snagu ovog Zakona dovršit će sudovi koji su nadležni po odredbama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/2002, 143/2002 i 115/2006), osim ako što drugo nije određeno ovim Zakonom.
- (2) Na obrazloženi prijedlog Glavnoga državnog odvjetnika, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može odobriti da se vođenje postupka, kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka, premjesti na sud iz članka 12. ovog Zakona.“.

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Na traženje Europske komisije, Zakonom treba predvidjeti da su za postupke vezane uz ratne zločine isključivo nadležna 4 specijalizirana suda, a to su županijski sudovi Osijek, Rijeka, Split i Zagreb.

Ovom izmjenom, briše se nadležnost sudova mjesno nadležnih prema općim propisima, a predviđa se isključiva nadležnost ova 4 specijalizirana suda.

Članak 2.

Radi bolje preglednosti postojeći stavak 1. je podijeljen u dva stavka (stavak 1. i stavak 2.)

U stavku 1. došlo je do izmjene na način da se više ne traži suglasnost ministra pravosuđa za imenovanje Državnog odvjetnika za progon ratnih zločina. Time se ubrzava postupak imenovanja te osigurava neuplitanje izvršne vlasti u aktivnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Na prijedlog Državnog odvjetništva Republike Hrvatske stavkom 3. je predviđeno da u slučaju kada nije imenovan Državni odvjetnik za progon ratnih zločina, njegove poslove obavlja Glavni državni odvjetnik.

Članak 3.

Zakon o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda poziva se na članke Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta iz 2001. godine, no kako je došlo do izmjene tog Zakona (Narodne novine, br. 76/2009 i 116/2010) bilo je potrebno uskladiti pozivanje na odredbe istoga. U tom smislu je izvršena izmjena.

Članak 4.

Članak 16.a – obzirom da se predviđa da će državna odvjetništva koja su nadležna za postupanje pred 4 specijalizirana suda biti opterećena ovim predmetima, ovom odredbom se omogućava upućivanje državnih odvjetnika na ispomoć tim državnim odvjetništvima. Ova odredba u velikoj mjeri slijedi zakonsko rješenje iz Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Članak 16.b – uvodi se na prijedlog Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, a njime se trajanje istražnog zatvora u predmetima iz nadležnosti iz ovog Zakona usklađuje sa zakonskim rješenjem o trajanju istražnog zatvora predviđenim u Zakonu o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Članak 5.

Do sada je u Zakonu iznad članka 28. stajao podnaslov „Preuzimanje postupka od Međunarodnoga kaznenog suda“. Obzirom na izmjene u članku 28. kojima se briše preuzimanje postupka (vidi obrazloženje ispod članka 7. o izmjeni članka 28.), potrebno je uskladiti i sam podnaslov.

U članku 28. stavci 1. i 5. Zakona se u cijelosti brišu. Naime, stavak 1. je predviđao situaciju kada Međunarodni kazneni sud (MKS - dakle stalni kazneni sud, različit od Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju - MKSJ) ustupi kazneni progon Republici Hrvatskoj. No, takva situacija zapravo nije moguća jer Međunarodni kazneni sud ima komplementarnu nadležnost što znači da taj Sud provodi postupak isključivo ako država nije u mogućnosti sama provesti postupak, odnosno uvijek je država ta koja je prva pozvana da provede postupak, a tek ako država to ne želi ili ne može tada se slučaj upućuje Međunarodnom kaznenom sudu (jedino upućivanje predviđeno je u čl. 18. Statuta glede ustupanja istrage državi od strane Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda).

Obzirom da nema ustupanja predmeta, tada je logično i brisanje stavka 5. koji je predviđao sklapanje posebnih sporazuma za uređivanje pitanja kod preuzimanja postupaka.

Osim navedenog brisanja dva stavka, također je brisana suglasnost istražnog suca kod podizanja optužnice te pozivanje na konkretan članak Zakona o kaznenom postupku kako bi se uskladilo s postojećim zakonskim rješenjima u Republici Hrvatskoj.

Članak 6.

Obzirom da je izmjenom članka 28. brisana formulacija o ustupanju predmeta, članak 49. koji govori o primjenjivosti odredbe i na Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju sada se odnosi samo na korištenje dokaza. Uvođenjem ovakvog članka predviđa se primjenjivost odredbe o korištenju dokaza i u slučaju ustupanja kaznenog progona ili dokaza od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju obzirom da ova mogućnost i dalje teoretski postoji.

Članak 7.

Stavak 1. ovog članka se dodaje na prijedlog Državnog odvjetništva Republike Hrvatske kako bi se u potpunosti onemogućila retroaktivnost primjene Zakona na postupke koji su u tijeku (da se ne bi dogodilo da se slučajevi sa svih sudova moraju uputiti na 4 specijalizirana suda pa da time nastane potpuna preopterećenost tih sudova).

Stavak 2. ovog članka predviđa mogućnost da predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske na prijedlog Glavnog državnog odvjetnika neki od postupaka u tijeku prebaci na jedan od 4 specijalizirana suda, a također ostavlja i mogućnost da se u slučaju ukidanja odluke u kaznenom postupku od strane Vrhovnog suda Republike Hrvatske ovaj novi postupak provede pred jednim od 4 specijalizirana suda.

Članak 8.

Određuje stupanje na snagu ovog Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU**Članak 12.**

(1) Za vođenje kaznenog postupka za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona, uz sudove mjesno nadležne prema općim propisima, mjesno su nadležni i županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu.

(2) Postupak se vodi pred onim stvarno i mjesno nadležnim sudom iz stavka 1. ovoga članka pred kojim državni odvjetnik pokrene postupak. Prije pokretanja postupka pred županijskim sudom iz stavka 1. ovoga članka koji nije mjesno nadležan prema općim propisima, Glavni državni odvjetnik zatražit će suglasnost predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske dat će takvu suglasnost kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka.

(3) Na obrazloženi prijedlog Glavnoga državnog odvjetnika, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske može odobriti da se vođenje postupka, kada je to primjereno okolnostima kaznenog djela i potrebama vođenja postupka, premjesti s jednog u drugi stvarno nadležni sud.

Članak 14.

(1) Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za poslove pravosuđa te kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske imenuje jednog od svojih zamjenika na dužnost Državnog odvjetnika za progon kaznenih djela iz članka 1. ovoga Zakona (u daljnjem tekstu: Državni odvjetnik za progon ratnih zločina) na vrijeme od četiri godine koji koordinira i usmjerava kazneni progon počinitelja te rad nadležnih državnih odvjetnika i odjela nadležnog za ratne zločine Ministarstva unutarnjih poslova.

(2) U postupku za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona nadležan je državni odvjetnik koji prema općim propisima postupa pred mjesno nadležnim županijskim sudom, ako Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske ili Državni odvjetnik za progon ratnih zločina za postupanje ne odredi drugoga državnog odvjetnika.

(3) Državni odvjetnik za progon ratnih zločina može u svakom slučaju za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona sam poduzeti sve potrebne radnje koje poduzima državni odvjetnik prema Zakonu o kaznenom postupku.

(4) Nadležni državni odvjetnik usmjerava rad redarstvenih vlasti koje rade na predmetima koji prema ovom Zakonu spadaju u njegovu nadležnost.

Članak 16.

U otkrivanju i kaznenom progonu za kaznena djela iz članka 1. ovoga Zakona na odgovarajući će se način primijeniti sljedeće odredbe Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (»Narodne novine«, br. 88/01. i 12/02.):

1. članak 28. u odnosu na trajanje zadržavanja i pritvor,
2. članak 29. - 38. u odnosu na ispitivanje sudionika kaznenog djela koji se ispituje kao svjedok,
3. članak 39. u odnosu na pozivanje i uzimanje izjava građana koje poduzima nadležni državni odvjetnik.

PREUZIMANJE POSTUPKA OD MEĐUNARODNOGA KAZNENOG SUDA**Članak 28.**

- (1) U slučaju kada Međunarodni kazneni sud, sukladno svom Statutu i Pravilniku o postupku i dokazima ustupi u određenom slučaju Republici Hrvatskoj kazneni progon, državni odvjetnik će pred nadležnim sudom poduzeti kazneni progon uzimajući kao temelj za optužbu činjenice na kojima se temeljila optužba pred Međunarodnim kaznenim sudom.
- (2) Postupak u Republici Hrvatskoj provest će se uz primjenu domaćega kaznenoga materijalnog i postupovnog prava.
- (3) Iznimno, državni odvjetnik na temelju dokaza pribavljenih od Međunarodnoga kaznenog suda može pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj podići optužnicu bez provođenja istrage i suglasnosti istražnog suca.
- (4) Dokazi koje su prikupila tijela Međunarodnoga kaznenog suda mogu se koristiti u kaznenom postupku u Republici Hrvatskoj pod uvjetima da su ti dokazi izvedeni na način predviđen Statutom i Pravilima o postupku i dokazima Međunarodnoga kaznenog suda i da se mogu koristiti pred tim Sudom. Postojanje ili nepostojanje činjenica koje se dokazuju tim dokazima hrvatski sud cijeni prema članku 8. Zakona o kaznenom postupku.
- (5) Vlada može s Međunarodnim kaznenim sudom zaključiti poseban sporazum kojim će urediti pojedina pitanja iz svoje nadležnosti kod preuzimanja postupka.
- (6) Predstavnicima Međunarodnoga kaznenog suda omogućit će se nazočnost postupku u svim njegovim stadijima te će im se pružiti svaka potrebna obavijest o tijeku postupka.